

УДК 517.5

С. П. Войтенко, І. В. Соколенко

(Ін-т математики НАН України, Київ)

**НАБЛИЖЕННЯ КЛАСІВ $\bar{\psi}$ -ІНТЕГРАЛІВ
ФУНКЦІЙ, ЗАДАНИХ НА ДІЙСНІЙ ОСІ,
ОПЕРАТОРАМИ РОГОЗИНСЬКОГО***Знайдено асимптотичні формули для точних верхніх меж відхилень операторів Рогозинського на класах $\widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}$ в рівномірній метриці.*

1. Постановка задачі та основні результати. Нехай, $\bar{\psi} = (\psi_1, \psi_2)$ — пара функцій $\psi_1(t), \psi_2(t)$ таких, що $\psi_1 \in \mathfrak{A}, \psi_2 \in \mathfrak{A}'$, де $\mathfrak{A} [1, 2]$ — множина всіх неперервних при $t \geq 0$ функцій h , які задовольняють умови:

1) $h(t) \geq 0, h(0) = 0, h$ — зростає на $[0, 1]$;2) h опукла вниз на $[1, \infty)$ і $\lim_{t \rightarrow \infty} h(t) = 0$;3) похідна $h'(t) := h'(t+0)$ є функцією обмеженої варіації на $[0, \infty) : \bigvee_0^\infty h'(t) \leq K < \infty$, а $\mathfrak{A}'$ — підмножина всіх функцій $h \in \mathfrak{A}$,таких, що $\int_1^\infty \frac{h(t)}{t} dt < \infty$.

Нехай, далі, S_∞ — одинична куля у просторі суттєво обмежених функцій, $S_\infty = \{\varphi : \operatorname{ess\,sup}_{t \in \mathbb{R}} |\varphi(t)| \leq 1\}$. Тоді, згідно з О.І. Степанцем

$[1, 2]$, через $\widehat{C}^{\bar{\psi}} S_\infty = \widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}$ позначимо множину всіх неперервних функцій f , які для всіх x можна представити у вигляді

$$f(x) = A_0 + \int_{-\infty}^{\infty} \varphi(x-t) \widehat{\psi}(t) dt = A_0 + \varphi * \widehat{\psi}(x), \quad (1)$$

де $\widehat{\psi}(t)$ — перетворення Фур'є функції $\psi(u) = \psi_{1+}(u) + i\psi_{2-}(u)$, ψ_{1+} і ψ_{2-} — парне і непарне продовження функцій відповідно ψ_1 і ψ_2 ,

$$\widehat{\psi}(t) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} (\psi_{1+}(u) + i\psi_{2-}(u)) e^{-iut} du, \quad (2)$$

A_0 — деяка константа, $\varphi \in S_\infty$, а інтеграл розуміється як границя інтегралів по симетричних проміжках, що розширюються. За умов, коли $\psi_1 \in \mathfrak{A}$ і $\psi_2 \in \mathfrak{A}'$, як випливає з твердження 9.5.1 монографії [2], $\hat{\psi}(t)$ є сумовною на $\mathbb{R}$ функцією. Функцію $f(\cdot)$ в рівності (1) називають $\hat{\psi}$ -інтегралом функції $\varphi(\cdot)$ і записують $f(\cdot) = \mathcal{J}^{\hat{\psi}}(\varphi, \cdot)$ або функцію $\varphi(\cdot)$ називають $\hat{\psi}$ -похідною $f(\cdot)$ і записують $\varphi(\cdot) = f^{\hat{\psi}}(\cdot)$.

Функції $f \in \hat{C}_\infty^{\hat{\psi}}$ при кожному $\sigma > 0$, поставимо у відповідність функцію $R_\sigma(f; \cdot)$, поклавши

$$R_\sigma(f, \cdot) = A_0 + f^{\hat{\psi}} * \hat{\psi} \lambda_\sigma(\cdot), \quad (3)$$

де $\hat{\psi} \lambda_\sigma(t)$ — перетворення вигляду (2) добутку $\psi(u) \lambda_\sigma(u)$,

$$\lambda_\sigma(u) = \begin{cases} \cos \frac{\pi u}{2\sigma}, & 0 \leq |u| \leq \sigma, \\ 0, & \sigma \leq |u|. \end{cases} \quad (4)$$

За умов, накладених на функції ψ_1 і ψ_2 , з [3, п. 97] при $f \in \hat{C}_\infty^{\hat{\psi}}$ випливає, що $R_\sigma(f; \cdot)$ — цілі функції експоненціального типу $\leq \sigma$. У випадку, коли f є 2π -періодичною функцією з класу $\hat{C}_\infty^{\hat{\psi}}$ і $\sigma \in \mathbb{N}$, то $R_\sigma(f, \cdot)$ — частинна сума Рогозинського функції $f(x)$ порядку $\sigma - 1$. Тому величини $R_\sigma(\cdot; \cdot)$ називають операторами Рогозинського, апроксимативні властивості яких на класах $\hat{C}_\infty^{\hat{\psi}}$ у випадку, коли $\psi_1(t) = \psi(t) \cos \frac{\beta\pi}{2}$ і $\psi_2(t) = \psi(t) \sin \frac{\beta\pi}{2}$, де $\psi(t)$ — деяка функція з множини $\mathfrak{A}$ і $\beta \in \mathbb{R}$, а також в періодичному випадку, вивчались у низці робіт, і основні результати, отримані в цьому напрямку, містяться в [4, 5].

Зазначимо також, що на класах $\hat{C}_\infty^{\hat{\psi}}$ і $\hat{C}^{\hat{\psi}} H_\omega$ дослідженням апроксимативних властивостей операторів Фур'є присвячено роботи [1, 6, 7], а операторів Валле-Пуссена — [8–10].

Мета даної роботи полягає у знаходженні асимптотичних рівностей при $\sigma \rightarrow \infty$ для величин

$$\mathcal{E}(\hat{C}_\infty^{\hat{\psi}}; R_\sigma) = \sup_{f \in \hat{C}_\infty^{\hat{\psi}}} \|\rho_\sigma(f; \cdot)\|_C, \quad (5)$$

де $\rho_\sigma(f; x) = f(x) - R_\sigma(f; x)$, $\|\varphi\|_C = \sup_{x \in \mathbb{R}} |\varphi(x)|$.

Значення величини (5) залежить від поведінки функцій $g_i(u) = u^2\psi_i(u)$, $i = 1, 2$, які можуть бути опуклими догори або донизу. Для функцій $g_i(u)$, $i = 1, 2$, можливі такі випадки:

- а) $g_i(u)$ опукла донизу, $\lim_{u \rightarrow \infty} g_i(u) = \infty$,
- б) $g_i(u)$ опукла донизу, $\lim_{u \rightarrow \infty} g_i(u) = c_i > 0$,
- в) $g_i(u)$ опукла догори, $\lim_{u \rightarrow \infty} g_i(u) = \infty$,
- г) $g_i(u)$ опукла догори, $\lim_{u \rightarrow \infty} g_i(u) = c_i > 0$,
- д) $g_i(u)$ опукла донизу, $\lim_{u \rightarrow \infty} g_i(u) = 0$.

Для величин, означених рівністю (5), виконуються такі твердження.

Теорема 1. Нехай

$$\psi_1 \in \mathfrak{A}_0 = \left\{ h \in \mathfrak{A} : 0 < \frac{t}{\eta(t) - t} \leq K < \infty \forall t \geq 1 \right\},$$

де $\eta(t) = \eta(h, t) = h^{-1}\left(\frac{1}{2}h(t)\right)$, $\psi_2 \in \mathfrak{A}'_0 = \mathfrak{A}_0 \cap \mathfrak{A}'$ і функції $g_i(u) = u^2\psi_i(u)$, $i = 1, 2$, опуклі при $u \geq 1$. Тоді при $\sigma \rightarrow \infty$

$$\mathcal{E}(\widehat{C}^{\bar{\psi}}_\infty; R_\sigma) = \frac{2}{\pi} \int_{\sigma}^{\infty} \frac{\psi_2(u)}{u} du + \frac{\pi}{4\sigma^2} \int_1^{\sigma} u\psi_2(u) du + O(1)\left(|\psi(\sigma)| + \frac{1}{\sigma^2}\right), \quad (6)$$

де $O(1)$ — величина, рівномірно обмежена відносно σ .

Зауваження 1. Дану теорему у випадку $\psi_1(t) = \psi(t) \cos \frac{\beta\pi}{2}$ і $\psi_2(t) = \psi(t) \sin \frac{\beta\pi}{2}$ доведено в [4], а у періодичному випадку — в [5].

Зазначимо, що в (6) головним членом правої частини може бути як перший так і другий доданок. Нехай $\psi_1 \in \mathfrak{A}_0$, $\psi_2 \in \mathfrak{A}'_0$ і

$$\alpha_0^{(1)} = \lim_{t \rightarrow \infty} \frac{\psi_2(t)}{t|\psi_1'(t)|}, \quad \alpha_0^{(2)} = \lim_{t \rightarrow \infty} \frac{\psi_2(t)}{t|\psi_2'(t)|}.$$

Тоді, з теореми 1 отримуємо такі наслідки.

Наслідок 1. Нехай $\psi_1 \in \mathfrak{A}_0$, $\psi_2 \in \mathfrak{A}'_0$, функції $g_i(u) = u^2\psi_i(u)$, $i = 1, 2$, опуклі при $u \geq 1$ і $\alpha_0^{(1)} = \alpha_0^{(2)} = \infty$. Тоді при $\sigma \rightarrow \infty$

виконується асимптотична рівність

$$\mathcal{E}(\widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}; R_\sigma) = \frac{2}{\pi} \int_\sigma^\infty \frac{\psi_2(u)}{u} du + O(1)|\psi(\sigma)|,$$

де $O(1)$ — величина, рівномірно обмежена відносно σ .

Зауваження 2. Умови наслідку задовольняють, наприклад, функції $\psi_1 \in \mathfrak{A}_0$ і $\psi_2 \in \mathfrak{A}'_0$, які при $t \geq 1$ визначаються таким чином: $\psi_1(t) = \ln^{-\varepsilon_1}(t+1)$ і $\psi_2(t) = \ln^{-1-\varepsilon_2}(t+1)$, де $\varepsilon_1 > \varepsilon_2 > 0$ (випадок а)).

Наслідок 2. Нехай $\psi_1 \in \mathfrak{A}_0$, $\psi_2 \in \mathfrak{A}'_0$, функції $g_i(u) = u^2\psi_i(u)$ опуклі при $u \geq 1$ і $\alpha_0^{(1)} = \alpha_0^{(2)} = \frac{1}{2}$ або $\alpha_0^{(2)} = \frac{1}{2}$ та $\lim_{u \rightarrow \infty} \frac{\psi_1(u)}{\psi_2(u)} = 0$. Тоді при $\sigma \rightarrow \infty$ виконується асимптотична рівність

$$\mathcal{E}(\widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}; R_\sigma) = \frac{\pi}{4\sigma^2} \int_1^\sigma u\psi_2(u) du + O(1)|\psi(\sigma)|,$$

де $O(1)$ — величина, рівномірно обмежена відносно σ .

Зауваження 3. Умови наслідку 2 задовольняють, наприклад, функції $\psi_1 \in \mathfrak{A}_0$ і $\psi_2 \in \mathfrak{A}'_0$, які при $t \geq 1$ визначаються так: $\psi_i(t) = \frac{t^{\varepsilon_i} + c_i}{t^{\varepsilon_i+2}}$, $i = 1, 2$, $\varepsilon_1 > \varepsilon_2 > 0$, $c_i \geq 0$ (випадок б)), або $\psi_1(t) = \frac{\sqrt{\ln t}}{t^2}$, $\psi_2(t) = \frac{\ln t}{t^2}$ (випадок в)), або $\psi_i(t) = \frac{t^{\varepsilon_i} - c_i}{t^{\varepsilon_i+2}}$, $i = 1, 2$, $\varepsilon_2 > \varepsilon_1 > 0$, $c_i \in [0, 1)$ (випадок г)).

Теорема 2. Нехай $\psi_1 \in \mathfrak{A}$, $\psi_2 \in \mathfrak{A}$, функції $g_i(u) = u^2\psi_i(u)$, $i = 1, 2$, опуклі вниз при $u \geq 1$, а функції $u\psi_i(u)$ сумовні на $[1, \infty)$. Тоді при $\sigma \rightarrow \infty$ виконується асимптотична рівність

$$\begin{aligned} \mathcal{E}(\widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}; R_\sigma) = & \frac{\pi}{8\sigma^2} \sup_{f \in \widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}} \|f''\|_C + O(1) \left(\sigma |\psi'(\sigma)| + \right. \\ & \left. + \frac{1}{\sigma^2} \int_\sigma^\infty u(\psi_1(u) + \psi_2(u)) du + \frac{1}{\sigma^3} \int_1^\sigma u^2(\psi_1(u) + \psi_2(u)) du \right), \quad (7) \end{aligned}$$

де $O(1)$ — величина, рівномірно обмежена відносно σ .

Зауваження 4. Теорему 2 у випадку, коли $\psi_1(t) = \psi(t) \cos \frac{\beta\pi}{2}$ і $\psi_2(t) = \psi(t) \sin \frac{\beta\pi}{2}$, доведено в [4], у періодичному випадку — в [5]. Умови теореми 2 задовольняють, наприклад, функції $\psi_i \in \mathfrak{A}$, які при $t \geq 1$ дорівнюють $\psi_i(t) = e^{-\alpha_i t}$, $\alpha_i > 0$, $i = 1, 2$ (випадок д)).

2. Доведення основних результатів.

Доведення теореми 1. Нехай

$$\tau_\sigma(u) = \begin{cases} (1 - \cos \frac{\pi}{2\sigma} u) \psi(u), & 0 \leq |u| \leq \sigma, \\ \psi(u), & \sigma \leq |u|. \end{cases} \quad (8)$$

Тоді, враховуючи співвідношення (1) і (3), для довільної функції $f \in \widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}$ в кожній точці $x \in \mathbb{R}$

$$\rho_\sigma(f; x) = \int_{-\infty}^{\infty} f^{\bar{\psi}}(x - t) \widehat{\tau}_\sigma(t) dt, \quad (9)$$

де $\widehat{\tau}_\sigma(t)$ — перетворення Фур'є вигляду (2) функції $\tau_\sigma(u)$, яка означена рівністю (8).

Доведемо, що

$$\mathcal{E}(\widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}; R_\sigma) = \int_{-\infty}^{\infty} |\widehat{\tau}_\sigma(t)| dt. \quad (10)$$

Класи $\widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}$ інваріантні відносно зсуву аргументу: якщо $f \in \widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}$, то для довільного дійсного μ функція $f_1(x) = f(x + \mu)$ також належить до $\widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}$. Отже, якщо функція f належить до $\widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}$, то знайдеться функція $f_1 \in \widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}$ така, що $\rho_\sigma(f; x) = \rho_\sigma(f_1; 0)$. Тому

$$\mathcal{E}(\widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}; R_\sigma) = \sup_{f \in \widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}} |\rho_\sigma(f; 0)|.$$

Тоді згідно з рівністю (9) отримуємо

$$\begin{aligned} \mathcal{E}(\widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}; R_\sigma) &= \sup_{f \in \widehat{C}_\infty^{\bar{\psi}}} |\rho_\sigma(f; 0)| = \\ &= \frac{1}{2\pi} \sup_{\varphi \in \mathcal{S}_\infty} \left| \int_{-\infty}^{\infty} \varphi(-t) \int_{-\infty}^{\infty} \tau_\sigma(u) e^{-iut} du dt \right| \leq \end{aligned}$$

$$\leq \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \left| \int_{-\infty}^{\infty} \tau_{\sigma}(u) e^{-iut} du \right| dt. \quad (11)$$

В той же час, покладаючи $\varphi^*(-t) = \text{sign} \int_{-\infty}^{\infty} \tau_{\sigma}(u) e^{-iut} du$, маємо

$$\mathcal{E}(\hat{C}_{\infty}^{\bar{\psi}}; R_{\sigma}) \geq |\rho_{\sigma}(\mathcal{J}^{\bar{\psi}} \varphi^*; 0)| = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \left| \int_{-\infty}^{\infty} \tau_{\sigma}(u) e^{-iut} du \right| dt. \quad (12)$$

Співставляючи співвідношення (11) та (12), одержуємо (10).

Спростимо вигляд правої частини рівності (10). Зі співвідношення (8) отримуємо

$$\begin{aligned} \hat{\tau}_{\sigma}(t) &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \tau_{\sigma}(u) e^{-iut} du = \\ &= \frac{1}{2\pi} \int_0^{\sigma} (1 - \cos \frac{\pi}{2\sigma} u) (\psi(u) e^{-iut} + \psi(-u) e^{iut}) du + \\ &\quad + \frac{1}{2\pi} \int_{\sigma}^{\infty} (\psi(u) e^{-iut} + \psi(-u) e^{iut}) du. \end{aligned} \quad (13)$$

Але $\psi(u) = \psi_{1+}(u) + i\psi_{2-}(u)$, тому

$$\psi(u) e^{-iut} + \psi(-u) e^{iut} = 2(\psi_1(u) \cos ut + \psi_2(u) \sin ut). \quad (14)$$

Отже, об'єднуючи рівності (13) і (14) та зробивши заміну змінних: $u = \sigma v$ і $t = z/\sigma$, можемо записати

$$\begin{aligned} \int_{-\infty}^{\infty} |\hat{\tau}_{\sigma}(t)| dt &= \int_{-\infty}^{\infty} \left| \frac{1}{\pi} \int_0^{\infty} \tau_{\sigma}^{(1)}(u) \cos ut du + \right. \\ &\quad \left. + \frac{1}{\pi} \int_0^{\infty} \tau_{\sigma}^{(2)}(u) \sin ut du \right| dt \stackrel{\text{df}}{=} \int_{-\infty}^{\infty} |\hat{\tau}_{\sigma}^{(1+)}(t) + \hat{\tau}_{\sigma}^{(2-)}(t)| dt, \end{aligned} \quad (15)$$

де

$$\tau_{\sigma}^{(i)}(u) = \begin{cases} (1 - \cos \frac{\pi}{2} u) \psi_i(\sigma u), & 0 \leq u \leq 1, \\ \psi_i(\sigma u), & u \geq 1, \end{cases} \quad i = 1, 2. \quad (16)$$

Покладемо

$$\nu_{\sigma}^{(i)}(u) = \begin{cases} \psi_i(\sigma)u, & 0 \leq u \leq 1, \\ \psi_i(\sigma u), & u \geq 1, \end{cases} \quad i = 1, 2 \quad (17)$$

$$\delta_{\sigma}^{(i)}(u) = \tau_{\sigma}^{(i)}(u) - \nu_{\sigma}^{(i)}(u), \quad i = 1, 2. \quad (18)$$

Тоді, враховуючи рівності (10) і (15) та позначення (16)–(18), одержуємо

$$\begin{aligned} \mathcal{E}(\widehat{C}_{\infty}^{\bar{\psi}}; R_{\sigma}) &= \int_{|t| \geq 1} |\widehat{\delta}_{\sigma}(t)| dt + \int_{|t| \leq 1} |\widehat{\tau}_{\sigma}^{(2-)}(t)| dt + \\ &+ O(1) \left(\int_{|t| \geq 1} |\widehat{\nu}_{\sigma}(t)| dt + \int_{|t| \leq 1} |\widehat{\tau}_{\sigma}^{(1+)}(t)| dt \right) = \\ &= \int_{-\infty}^{\infty} |\widehat{\delta}_{\sigma}(t)| dt + \int_{|t| \leq 1} |\widehat{\tau}_{\sigma}^{(2-)}(t)| dt + O(1) \left(\int_{|t| \geq 1} |\widehat{\nu}_{\sigma}(t)| dt + \int_{|t| \leq 1} |\widehat{\tau}_{\sigma}^{(1+)}(t)| dt + \right. \\ &\left. + \int_{|t| \leq 1} |\widehat{\delta}_{\sigma}(t)| dt \right) \stackrel{\text{df}}{=} K_{\sigma}(\psi) + M_{\sigma}(\psi_2) + O(1)(P_{\sigma}(\psi) + Q_{\sigma}(\psi) + F_{\sigma}(\psi)). \quad (19) \end{aligned}$$

Виходячи із співвідношення (19), знайдемо необхідні оцінки для $P_{\sigma}(\psi)$, $Q_{\sigma}(\psi)$, $F_{\sigma}(\psi)$, а також значення $K_{\sigma}(\psi)$ і $M_{\sigma}(\psi_2)$.

З теореми 3.12.1 монографії [11, с. 161] випливає, що якщо $\psi_i \in \mathfrak{A}_0$, то

$$\frac{\psi_i(t)}{t|\psi_i'(t)|} \geq K_i > 0 \quad \forall t \geq 1. \quad (20)$$

Таким чином, двічі інтегруючи частинами та враховуючи, що $\nu_{\sigma}^{(i)}(0) = \nu_{\sigma}^{(i)}(\infty) = 0$, $i = 1, 2$, маємо

$$\begin{aligned} \int_0^{\infty} \nu_{\sigma}^{(i)}(u) \cos\left(ut + \frac{i-1}{2}\pi\right) du &= \frac{1}{t} \nu_{\sigma}^{(i)}(u) \sin\left(ut + \frac{i-1}{2}\pi\right) \Big|_0^{\infty} - \\ &- \frac{\psi_i(\sigma)}{t} \int_0^1 \sin\left(ut + \frac{i-1}{2}\pi\right) du - \frac{\sigma}{t} \int_1^{\infty} \psi_i'(\sigma u) \sin\left(ut + \frac{i-1}{2}\pi\right) du \leq \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &\leq \frac{\psi_i(\sigma)}{t^2} \cos \left(ut + \frac{i-1}{2}\pi \right) \Big|_0^1 - \frac{\sigma}{t} \int_1^{1+\pi/t} \psi'_i(\sigma u) du \leq \\ &\leq \frac{2}{t^2} \left(\psi_i(\sigma) + \pi \sigma |\psi'_i(\sigma)| \right) = O(1) \frac{\psi_i(\sigma)}{t^2}, \quad i = 1, 2. \end{aligned}$$

Тому виконується оцінка

$$P_\sigma(\psi) = \int_{|t| \geq 1} |\widehat{\nu}_\sigma(t)| dt = O(1) |\psi(\sigma)|. \quad (21)$$

Інтегруючи частинами та враховуючи, що $\tau_\sigma^{(1)}(0) = \tau_\sigma^{(1)}(\infty) = 0$, знаходимо

$$\begin{aligned} Q_\sigma(\psi) &= \int_{|t| \leq 1} \left| \int_0^\infty \tau_\sigma^{(1)}(u) \cos ut \, du \right| dt \leq 2 \int_0^1 \left| \int_0^\infty (\tau_\sigma^{(1)}(u))' \frac{\sin ut}{t} \, du \right| dt \leq \\ &\leq 2 \int_0^1 \left| \int_0^\infty \zeta'_\sigma(u) \frac{\sin ut}{t} \, du \right| dt + 2 \int_0^1 \left| \int_0^1 ((\tau_\sigma^{(1)}(u))' - \zeta'_\sigma(u)) \frac{\sin ut}{t} \, du \right| dt, \end{aligned} \quad (22)$$

де

$$\zeta_\sigma(u) = \begin{cases} \sigma \psi'_1(\sigma)(u-1) + \psi_1(\sigma), & 0 \leq u \leq 1, \\ \psi_1(\sigma u), & u \geq 1. \end{cases}$$

Оскільки функція $\zeta'_\sigma(u)$ неперервна і зростає, то $-\zeta'_\sigma(u)$ не зростає і $\lim_{u \rightarrow \infty} \zeta'_\sigma(u) = 0$, тому користуючись теоремою Лейбніца про знакозмінні ряди, маємо

$$-\int_0^\infty \zeta'_\sigma(u) \sin ut \, du \geq 0 \quad \forall t \in [0, 1].$$

Змінюючи порядок інтегрування та враховуючи співвідношення (20), отримуємо

$$\int_0^1 \left| \int_0^\infty \zeta'_\sigma(u) \frac{\sin ut}{t} \, du \right| dt = \int_0^\infty (-\zeta'_\sigma(u)) \int_0^1 \frac{\sin ut}{t} \, dt \, du \leq$$

$$\leq \frac{\pi}{2}(\psi_1(\sigma) + \sigma|\psi_1'(\sigma)|) = O(1)\psi_1(\sigma). \quad (23)$$

Далі, враховуючи, що для $\forall u \in [0, 1]$ і $\forall t \in [0, 1]$ $\frac{\sin ut}{ut} \leq 1$, одержуємо

$$\begin{aligned} & \int_0^1 \left| \int_0^1 ((\tau_\sigma^{(1)}(u))' - \zeta'_\sigma(u)) \frac{\sin ut}{t} du \right| dt \leq \\ & \leq \int_0^1 u |(\tau_\sigma^{(1)}(u))' - \zeta'_\sigma(u)| du \leq \max_{u \in [0, 1]} u |(\tau_\sigma^{(1)}(u))'| + \sigma|\psi_1'(\sigma)| \leq \\ & \leq O(1)(\psi_1(\sigma) + \frac{1}{\sigma^2} + \sigma|\psi_1'(\sigma)|) = O(1)(\psi_1(\sigma) + \frac{1}{\sigma^2}). \end{aligned} \quad (24)$$

Таким чином, об'єднуючи співвідношення (22)–(24), отримуємо

$$Q_\sigma(\psi) = \int_{|t| \leq 1} |\widehat{\tau}_\sigma^{(1+)}(t)| dt = O(1)(\psi_1(\sigma) + \frac{1}{\sigma^2}). \quad (25)$$

Для оцінки $F_\sigma(\psi)$ розглянемо спочатку випадок, коли функція $g_2(u) = v^2\psi_2(u)$ не спадає при $u \geq 1$. Приймаючи до уваги (18), маємо

$$\begin{aligned} F_\sigma(\psi) &= \int_{|t| \leq 1} |\widehat{\delta}_\sigma(t)| dt < \sum_{i=1}^2 \int_{|t| \leq 1} \left| \int_0^1 \delta_\sigma^{(i)}(u) \cos\left(ut + \frac{1-i}{2}\pi\right) du \right| dt \leq \\ &\leq \sum_{i=1}^2 \max_{u \in [0, 1]} |\delta_\sigma^{(i)}(u)| \leq \sum_{i=1}^2 \max_{u \in [0, 1]} (|\tau_\sigma^{(i)}(u)| + |\nu_\sigma^{(i)}(u)|) \leq \\ &\leq \frac{\pi^2}{8} \sum_{i=1}^2 \max_{u \in [0, 1]} u^2 \psi_i(\sigma u) + 2|\psi(\sigma)| \leq \\ &\leq \frac{\pi^2}{8} \sum_{i=1}^2 \left(\max_{u \in [0, \frac{1}{\sigma}]} u^2 \psi_i(\sigma u) + \max_{u \in [\frac{1}{\sigma}, 1]} u^2 \psi_i(\sigma u) \right) + 2|\psi(\sigma)| = \end{aligned}$$

$$= O(1) \left(|\psi(\sigma)| + \frac{1}{\sigma^2} \right). \quad (26)$$

У випадку, коли функція $g_2(u) = v^2 \psi_2(u)$ спадає при $u \geq 1$, міркуючи аналогічно до (26), можна показати, що

$$F_\sigma(\psi) = O(1) \left(|\psi(\sigma)| + \frac{1}{\sigma^2} \right). \quad (27)$$

Обчислимо інтеграл $M_\sigma(\psi_2)$ з правої частини рівності (19). У монографії [11, с. 236] (співвідношення (5.4)) встановлено, що при $\sigma \in \mathbb{N}$

$$\int_0^1 \left| \int_1^\infty \psi_2(\sigma u) \sin ut du \right| dt = \int_\sigma^\infty \frac{\psi_2(u)}{u} du + O(1) \psi_2(\sigma). \quad (28)$$

Хоча співвідношення (28) доведено для $\sigma \in \mathbb{N}$, але воно залишається правильним і в нашому випадку, оскільки при його доведенні не використовувався той факт, що σ — натуральне число.

Враховуючи, далі, нерівність

$$\int_0^1 \left| \int_0^1 \tau_\sigma^{(2)}(u) \sin ut du \right| dt \leq \max_{u \in [0,1]} |\tau_\sigma^{(2)}(u)| = O(1) \left(\psi_2(\sigma) + \frac{1}{\sigma^2} \right), \quad (29)$$

і рівність (28), отримуємо

$$\begin{aligned} M_\sigma(\psi_2) &= \frac{2}{\pi} \int_0^1 \left| \int_1^\infty \psi_2(\sigma u) \sin ut du \right| dt + O(1) \int_0^1 \left| \int_0^1 \tau_\sigma^{(2)}(u) \sin ut du \right| dt = \\ &= \frac{2}{\pi} \int_\sigma^\infty \frac{\psi_2(u)}{u} du + O(1) \left(\psi_2(\sigma) + \frac{1}{\sigma^2} \right). \end{aligned} \quad (30)$$

Згідно з лемою 1 роботи [12], величину $K_\sigma(\psi)$ з рівності (19) можемо записати у такому вигляді:

$$K_\sigma(\psi) = \int_{-\infty}^\infty |\widehat{\delta}_\sigma(t)| dt = \frac{4}{\pi^2} \int_0^1 \xi \left(\delta_\sigma^{(2)}(u), \sqrt{(\delta_\sigma^{(1)}(1-u))^2 + (\delta_\sigma^{(2)}(1-u))^2} \right) \frac{du}{u} +$$

$$+O(1)\left(\int_0^1 u(1-u)|d(\delta_n^{(1)}(u))'| + \int_0^1 u(1-u)|d(\delta_n^{(2)}(u))'|\right). \quad (31)$$

де

$$\xi(x, y) = \begin{cases} \frac{\pi}{2}|x|, & |y| \leq |x|, \\ |x| \arcsin \left| \frac{x}{y} \right| + \sqrt{y^2 - x^2}, & |y| > |x|, \end{cases} \quad (32)$$

Покажемо, що

$$\int_0^1 u(1-u)|d(\delta_\sigma^{(i)}(u))'| = O(1)\left(\psi_i(\sigma) + \frac{1}{\sigma^2}\right), \quad i = 1, 2. \quad (33)$$

Для цього запишемо інтеграл у вигляді суми двох інтегралів

$$\begin{aligned} \int_0^1 u(1-u)|d(\delta_\sigma^{(i)}(u))'| &= \int_0^{\frac{1}{\sigma}} u(1-u)|d(\delta_\sigma^{(i)}(u))'| + \\ &+ \int_{\frac{1}{\sigma}}^1 u(1-u)|d(\delta_\sigma^{(i)}(u))'| \stackrel{\text{df}}{=} I_{\sigma,1}^{(i)} + I_{\sigma,2}^{(i)}. \end{aligned} \quad (34)$$

Двічі інтегруючи частинами, маємо

$$\begin{aligned} I_{\sigma,1}^{(i)} &= u(1-u)(\delta_\sigma^{(i)}(u))' \Big|_0^{\frac{1}{\sigma}} - \int_0^{\frac{1}{\sigma}} (1-2u)|(\delta_\sigma^{(i)}(u))'| du = \\ &= \frac{O(1)}{\sigma^2} - (1-2u)\delta_\sigma^{(i)}(u) \Big|_0^{\frac{1}{\sigma}} - 2 \int_0^{\frac{1}{\sigma}} \delta_\sigma^{(i)}(u) du = \frac{O(1)}{\sigma^2}. \end{aligned} \quad (35)$$

Міркуючи аналогічно, можна показати, що

$$I_{\sigma,2}^{(i)} = O(1)\left(\psi_i(\sigma) + \frac{1}{\sigma^2}\right). \quad (36)$$

Враховуючи (34)–(36), отримуємо (33).

Згідно леми 1.7.3 монографії [11, с. 63] має місце рівність

$$\xi(A, \sqrt{B^2 + D^2}) = \frac{1}{4} \int_{-\pi}^{\pi} |A + B \sin x + D \cos x| dx,$$

де A , B і D — довільні дійсні числа.

Звідси випливають наступні нерівності

$$|\xi(A, \sqrt{B_1^2 + D_1^2}) - \xi(A, \sqrt{B_2^2 + D_2^2})| \leq |B_1 - B_2| + |D_1 - D_2|, \quad (37)$$

$$|\xi(A_1, \sqrt{B^2 + D^2}) - \xi(A_2, \sqrt{B^2 + D^2})| \leq \frac{\pi}{2} |A_1 - A_2|. \quad (38)$$

Нехай

$$\mu_{\sigma}^{(i)}(u) = 1 - \frac{\tau_{\sigma}^{(i)}(u)}{\psi_i(\sigma u)} = \cos \frac{\pi u}{2}, \quad u \in [0, 1], \quad i = 1, 2, \quad (39)$$

і

$$\varphi_{\sigma}(u) = \sqrt{(\psi_1(\sigma)\mu_{\sigma}^{(1)}(u))^2 + (\psi_2(\sigma)\mu_{\sigma}^{(2)}(u))^2} = \cos \frac{\pi u}{2} |\psi(\sigma)|. \quad (40)$$

Користуючись оцінкою (37), отримуємо

$$\begin{aligned} & \left| \xi(\delta_{\sigma}^{(2)}(u), \sqrt{(\delta_{\sigma}^{(1)}(1-u))^2 + (\delta_{\sigma}^{(2)}(1-u))^2}) - \right. \\ & \quad \left. - \xi(\delta_{\sigma}^{(2)}(u), \sqrt{(\psi_1(\sigma)\mu_{\sigma}^{(1)}(1-u))^2 + (\psi_2(\sigma)\mu_{\sigma}^{(2)}(1-u))^2}) \right| \leq \\ & \leq |\delta_{\sigma}^{(1)}(1-u) + \psi_1(\sigma)\mu_{\sigma}^{(1)}(1-u)| + |\delta_{\sigma}^{(2)}(1-u) + \psi_2(\sigma)\mu_{\sigma}^{(2)}(1-u)| = \\ & = \sum_{i=1}^2 |\tau_{\sigma}^{(i)}(1-u) - \psi_i(\sigma)(1-u) + \psi_i(\sigma)\mu_{\sigma}^{(i)}(1-u)| \stackrel{\text{df}}{=} \sum_{i=1}^2 |s_{\sigma}^{(i)}(1-u)|. \end{aligned}$$

Таким чином, враховуючи (31), (33) та (40), маємо

$$K_{\sigma}(\psi) = \frac{4}{\pi^2} \int_0^1 \xi(\delta_{\sigma}^{(2)}(u), \varphi_{\sigma}(1-u)) \frac{du}{u} +$$

$$+O(1)\left(\sum_{i=1}^2 \int_0^1 \frac{|s_\sigma^{(i)}(u)|}{1-u} du + |\psi(\sigma)| + \frac{1}{\sigma^2}\right). \quad (41)$$

Знайдемо оцінку інтеграла

$$\begin{aligned} \int_0^1 \frac{|s_\sigma^{(i)}(u)|}{1-u} du &= \int_0^1 \frac{|\tau_\sigma^{(i)}(u) - \psi_i(\sigma)u + \psi_i(\sigma)(1 - \frac{\tau_\sigma^{(i)}(u)}{\psi_i(\sigma u)})|}{1-u} du \leq \\ &\leq \int_0^{\frac{1}{\sigma}} \frac{|\tau_\sigma^{(i)}(u)(1 - \frac{\psi_i(\sigma)}{\psi_i(\sigma u)})|}{1-u} du + \int_{\frac{1}{\sigma}}^1 \frac{|\tau_\sigma^{(i)}(u)(1 - \frac{\psi_i(\sigma)}{\psi_i(\sigma u)})|}{1-u} du + \psi_i(\sigma) \stackrel{\text{df}}{=} \\ &\stackrel{\text{df}}{=} J_{\sigma,1}^{(i)} + J_{\sigma,2}^{(i)} + \psi_i(\sigma). \end{aligned} \quad (42)$$

Оцінимо перший і другий доданки з правої частини співвідношення (42):

$$\begin{aligned} J_{\sigma,1}^{(i)} &= \int_0^{\frac{1}{\sigma}} \frac{\sin^2 \frac{\pi u}{4} |\psi_i(\sigma u) - \psi_i(\sigma)|}{1-u} du \leq O(1) \left(\psi_i(\sigma) + \frac{1}{\sigma^2} \right), \\ J_{\sigma,2}^{(i)} &\leq \max_{u \in [\frac{1}{\sigma}, 1]} |\tau_\sigma^{(i)}(u)| \int_{\frac{1}{\sigma}}^1 \frac{1 - \frac{\psi_i(\sigma)}{\psi_i(\sigma u)}}{1-u} du. \end{aligned}$$

При $\sigma > 2$, отримуємо

$$\begin{aligned} \int_{\frac{1}{\sigma}}^1 \frac{1 - \frac{\psi_i(\sigma)}{\psi_i(\sigma u)}}{1-u} du &= \left(\int_{\frac{1}{\sigma}}^{\frac{1}{2}} + \int_{\frac{1}{2}}^1 \right) \frac{1 - \frac{\psi_i(\sigma)}{\psi_i(\sigma u)}}{1-u} du \leq \frac{1}{1 - \frac{1}{2}} \int_{\frac{1}{\sigma}}^{\frac{1}{2}} du + \\ &+ \int_{\frac{1}{2}}^1 \frac{\psi_i(\sigma u) - \psi_i(\sigma)}{\psi_i(\sigma u)(1-u)} du \leq 1 + \int_{\frac{1}{2}}^1 \frac{|\psi_i'(\sigma u)|\sigma}{\psi_i(\sigma u)} du = O(1), \end{aligned}$$

і

$$J_{\sigma,2}^{(i)} \leq O(1) \max_{u \in [\frac{1}{\sigma}, 1]} |\tau_{\sigma}^{(i)}(u)| \leq O(1) \left(\psi_i(\sigma) + \frac{1}{\sigma^2} \right).$$

Отже

$$\int_0^1 \frac{|s_{\sigma}^{(i)}(u)|}{1-u} du = O(1) \left(\psi_i(\sigma) + \frac{1}{\sigma^2} \right) \quad i = 1, 2. \quad (43)$$

На підставі нерівності (38), маємо

$$|\xi(\delta_{\sigma}^{(2)}(u), \varphi_{\sigma}(1-u)) - \xi(\tau_{\sigma}^{(2)}(u), \varphi_{\sigma}(1-u))| \leq \frac{\pi}{2} |\nu_{\sigma}^{(2)}(u)|.$$

Звідси, співставляючи (41)–(43), отримуємо

$$K_{\sigma}(\psi) = \frac{4}{\pi^2} \int_0^1 \xi(\tau_{\sigma}^{(2)}(u), \varphi_{\sigma}(1-u)) \frac{du}{u} + O(1) \left(|\psi(\sigma)| + \frac{1}{\sigma^2} \right). \quad (44)$$

З леми 1.7.4 [11, с. 63] випливає, що для функції $\xi(x; y)$, яка означена рівністю (32), при будь-яких значеннях x і y , має місце нерівність

$$\xi(x; y) - \frac{\pi}{2} |x| \leq |y|,$$

з якої слідує, що

$$\begin{aligned} & \int_0^1 \xi(\tau_{\sigma}^{(2)}(u), \varphi_{\sigma}(1-u)) \frac{du}{u} - \frac{\pi}{2} \int_a^1 \frac{|\tau_{\sigma}^{(2)}(u)|}{u} du \leq \int_0^1 \frac{\varphi_{\sigma}(u)}{1-u} du = \\ & = |\psi(\sigma)| \int_0^1 \frac{\cos \frac{\pi}{2} u}{1-u} du = |\psi(\sigma)| \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin u}{u} du = O(1) |\psi(\sigma)|. \end{aligned} \quad (45)$$

Об'єднуючи співвідношення (44) і (45), одержуємо

$$K_{\sigma}(\psi) = \frac{2}{\pi} \int_0^1 \frac{|\tau_{\sigma}^{(2)}(u)|}{u} du + O(1) \left(|\psi(\sigma)| + \frac{1}{\sigma^2} \right). \quad (46)$$

Покажемо, що

$$\int_0^1 \frac{|\tau_\sigma^{(2)}(u)|}{u} du = \frac{\pi^2}{8\sigma^2} \int_1^\sigma u\psi_2(u) du + O(1) \left(\psi_2(\sigma) + \frac{1}{\sigma^2} \right). \quad (47)$$

Функції $\psi_i(u)$, $i = 1, 2$, зростають на $[0, 1]$, тому

$$\int_0^{1/\sigma} \frac{|\tau_\sigma^{(2)}(u)|}{u} du = \int_0^1 (1 - \cos \frac{\pi}{2\sigma} u) \frac{\psi_2(u)}{u} du \leq \frac{\pi^2}{8\sigma^2} \int_0^1 \frac{u^2\psi_2(u)}{u} du = \frac{O(1)}{\sigma^2}. \quad (48)$$

Якщо функція $g_2(u) = u^2\psi_2(u)$ не спадає при $u \geq 1$, то

$$\begin{aligned} & \int_1^\sigma \left(\frac{\pi^2}{8\sigma^2} u^2 - (1 - \cos \frac{\pi}{2\sigma} u) \right) \frac{\psi_2(u)}{u} du \leq \\ & \leq \frac{4}{3!} \left(\frac{\pi}{4} \right)^4 \int_1^\sigma \frac{u^3}{\sigma^4} \psi_2(u) du \leq \frac{\pi^4 \psi_2(\sigma)}{4^3 3! \sigma^2} \int_1^\sigma u du = O(1) \psi_2(\sigma). \end{aligned} \quad (49)$$

Якщо ж функція $g_2(u) = u^2\psi_2(u)$ не зростає при $u \geq 1$, то

$$\begin{aligned} & \int_1^\sigma \left(\frac{\pi^2}{8\sigma^2} u^2 - (1 - \cos \frac{\pi}{2\sigma} u) \right) \frac{\psi_2(u)}{u} du \leq \frac{4}{3!} \left(\frac{\pi}{4} \right)^4 \int_1^\sigma \frac{u^3}{\sigma^4} \psi_2(u) du \leq \\ & \leq \frac{\pi^4 \psi_2(1)}{4^3 3! \sigma^4} \int_1^\sigma u du = \frac{O(1)}{\sigma^2}. \end{aligned} \quad (50)$$

Таким чином, об'єднуючи співвідношення (46)–(50), маємо

$$K_\sigma(\psi) = \frac{\pi}{4\sigma^2} \int_1^\sigma u\psi_2(u) du + O(1) \left(|\psi(\sigma)| + \frac{1}{\sigma^2} \right). \quad (51)$$

Підставляючи, далі, в (19) оцінки (21), (25), (27) та рівності (30), (51), переконуємося в справедливості співвідношення (6). Теорему доведено.

Доведення наслідків 1 і 2. Використовуючи правило Лопітала, одержуємо такі співвідношення:

$$\begin{aligned} \lim_{t \rightarrow \infty} \frac{\frac{1}{t^2} \int_1^t u \psi_2(u) du}{\int_t^\infty \frac{\psi_2(u)}{u} du} &= -1 + \lim_{t \rightarrow \infty} \frac{2 \int_1^t u \psi_2(u) du}{t^2 \psi_2(t)} = \\ &= -1 + \lim_{t \rightarrow \infty} \frac{2t \psi_2(t)}{2t \psi_2(t) - t^2 |\psi_2'(t)|} = -1 + \lim_{t \rightarrow \infty} \frac{1}{1 - \frac{t |\psi_2'(t)|}{2 \psi_2(t)}}, \end{aligned} \quad (52)$$

$$\lim_{t \rightarrow \infty} \frac{\psi_2(t)}{\frac{1}{t^2} \int_1^t u \psi_2(u) du} = \lim_{t \rightarrow \infty} \frac{t^2 \psi_2(t)}{\int_1^t u \psi_2(u) du} = 2 - \lim_{t \rightarrow \infty} \frac{t |\psi_2'(t)|}{\psi_2(t)}, \quad (53)$$

$$\lim_{t \rightarrow \infty} \frac{\psi_1(t)}{\frac{1}{t^2} \int_1^t u \psi_2(u) du} = \lim_{t \rightarrow \infty} \frac{t^2 \psi_1(t)}{\int_1^t u \psi_2(u) du} = \lim_{t \rightarrow \infty} \left(2 \frac{\psi_1(t)}{\psi_2(t)} - \frac{t |\psi_1'(t)|}{\psi_2(t)} \right), \quad (54)$$

$$\lim_{t \rightarrow \infty} \frac{\int_t^\infty \frac{\psi_2(u)}{u} du}{\psi_2(t)} = \lim_{t \rightarrow \infty} \frac{-\frac{\psi_2(t)}{t}}{\psi_2'(t)} = \lim_{t \rightarrow \infty} \frac{\psi_2(t)}{t |\psi_2'(t)|} \quad (55)$$

і

$$\lim_{t \rightarrow \infty} \frac{\int_t^\infty \frac{\psi_2(v)}{v} dv}{\psi_1(t)} = \lim_{t \rightarrow \infty} \frac{-\frac{\psi_2(t)}{t}}{\psi_1'(t)} = \lim_{t \rightarrow \infty} \frac{\psi_2(t)}{t |\psi_1'(t)|}. \quad (56)$$

Якщо $\lim_{u \rightarrow \infty} g_i(u) > 0$, $i = 1, 2$, то

$$\frac{1}{\sigma^2} = O(1) |\psi(\sigma)|. \quad (57)$$

Таким чином, доведення наслідків 1 і 2 одержується, поєднанням (6) і (52)–(57).

Доведення теореми 2 проводиться аналогічно доведенню теореми 2.2.5 роботи [4], покладаючи $\psi_1(t) = \psi(t) \cos \frac{\beta\pi}{2}$ і $\psi_2(t) = \psi(t) \sin \frac{\beta\pi}{2}$, де $\psi(t) \in \mathfrak{A}$, а $\beta = 0, 1$.

1. *Stepanets A.I., Wang Kunyang, Zhang Xirong.* Approximation of locally integrable function on the rial line // Укр. мат. журн. — 1999. — 51, №11. — Р. 1549–1561.
2. *Степанец А.И.* Методы теории приближений: В 2-х т. — Киев: Ин-т математики НАН Украины, 2002. — Т. 2. — 468 с.
3. *Ахиезер Н.И.* Лекции по теории аппроксимации. — М.: Наука, 1965. — 537 с.
4. *Дзимистаришвили М.Г.* Приближение (ψ, β) -дифференцируемых функций, определенных на всей действительной оси, операторами Зигмунда, Стеклова и Рогозинского: Дис. .. канд. физ.-мат. наук. — Киев, 1990. — 114 с.
5. *Ковальчук И.Р.* Приближение классов (ψ, β) -дифференцируемых функций полиномами Рогозинского // Приближение классов (ψ, β) -дифференцируемых функций полиномами Рогозинского и некоторые обратные теоремы. — Киев, 1988. — С. 3-46. — (Препр. / АН УССР. Ин-т математики; 88.4).
6. *Соколенко І.В.* Наближення операторами Фур'є $\bar{\psi}$ -інтегралів неперервних функцій, заданих на дійсній осі // Укр. мат. журн. — 2004. — Т. 56, №5. — С. 663-676.
7. *Степанець О.І., Соколенко І.В.* Наближення операторами Фур'є $\bar{\psi}$ -інтегралів функцій, заданих на дійсній осі // Укр. мат. журн. — 2004. — Т. 56, №7. — С. 960-965.
8. *Рукасов В.И., Силин Е.С.* Приближение непрерывных функций операторами Валле-Пуссена // Экстремальні задачі теорії функцій та суміжні питання: Праці Ін-ту математики НАН України. — 2003. — Т. 46. — С. 192-208.
9. *Рукасов В.И., Силин Е.С.* Приближение непрерывных функций операторами Валле-Пуссена // Укр. мат. журн. — 2005. — Т. 57, №2. - С. 230 - 239.
10. *Рукасов В.И., Силин Е.С.* Приближение непрерывных функций небольшой гладкости операторами Валле-Пуссена // Укр. мат. журн. — 2005. — Т. 57, №3. — С. 394 -400.
11. *Степанец А.И.* Методы теории приближений: В 2-х т. — Киев: Ин-т математики НАН Украины, 2002. — Т. 1. — 427 с.
12. *Рукасов В.И., Чайченко С.О.* Приближение $\bar{\psi}$ -интегралов периодических функций суммами Валле-Пуссена (небольшая гладкость) // Укр. мат. журн. — 2001. — Т. 53, № 12. — С. 1641—1653.